

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אחרי

"אחרי מות שני בני אהרן" (טז, א)

כיון ששמע איוב מיתת שני בני אהרן אמר: "אף לזאת יחרד לבי" (מדרש)

חכמינו אמרו, כי איוב נידון בייסורים על ששתק בעת שגזר פרעה להשליך את ילדי ישראל אל היאור, ולא מחה על כך. והנה, על חטאתם של נדב ואביהוא אמרו חכמינו: "היו משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהוא מהלכין אחריהם וכל ישראל אחריהם, אמר לו נדב לאביהוא, אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור. אמר להם הקב"ה: נראה מי קובר את מי".

וקשה, אם נדב אמר זאת, מדוע אפוא נענש אביהוא? אלא מכאן אנו למדים, שהשומע דבר רע ואינו מוחה אלא שותק, הריהו ראוי לעונש.

ובכן, כיון ששמע איוב על דבר מיתת שני בני אהרן גם של אביהוא למד מזה, שהעובר בשתיקה על דברים רעים נענש גם הוא מיד נחרד לבו, כי הבין שגם הוא צפוי לעונש על אשר שתק ולא מחה כנגד גזירותיו של פרעה.

"בקרבתם לפני ה'" (טז, א)

אש המערכה שעל המזבח הייתה מתגברת בעצמה, ולא היו הכהנים צריכים להביא עצים למערכה, לאחר מותו של שמעון הצדיק הייתה האש מתגברת לפעמים, ולפעמים אינה מתגברת, והיו הכהנים מביאים עצים למערכה כל היום כולו.

הברכה הייתה מצויה בעומר, בשתי הלחם ובלחם הפנים במשך כל הזמן ששימש שמעון הצדיק.

באותה שנה שבה נפטר שמעון הצדיק אמר לאחיו הכהנים, בשנה זו אני מת, אמרו לו, מנין אתה יודע? אמר להם, בכל יום הכיפורים, כשאני נכנס לבית המקדש לקודש הקדשים היה מראה כבוד השכינה נגלה לפני בדמות זקן לבוש לבנים ועטוף לבנים, והיה נכנס עמי ויוצא עמי, היום נזדמן לי זקן, לבוש שחורים ועטוף שחורים נכנס עמי ולא יצא עמי.

ואכן לאחר חג הסוכות חלה שמעון הצדיק שבעה ימים ונפטר ומני אז נסתלקו הנסים בבית המקדש ונסתתרה השכינה מישראל.

לשמעון הצדיק היו שני בנים שמעי וחוניו, ולפני ששמעון הצדיק נפטר שאלוהו ישראל את מי משניהם הוא רוצה שיירש מקומו בכהונה הגדולה, שאע"פ ששמעי היה הגדול והייתה מגיעה לו הכהונה הגדולה, אבל חוניו היה יודע יותר סדר העבודה שלמדה בזמן אביו, וייתכן שהוא רוצה בחוניו אע"פ שהוא הקטן. וכך אמר להם שחוניו ייכנס במקומו לפי שהוא בקי יותר בסדר העבודה. אבל אחרי שנפטר לא רצה חוניו לשמש בעבודה כדי שלא להטיל דופי באחיו שמעי שהיה גדול ממנו בב' שנים ומחצה. ונכנס שמעי במקומו. עתה שנכנס שמעי נתחרט חוניו על המעשה שעשה שנתן לו הכהונה הגדולה כי רק לו נתן אביו. וביקש להורגו לאחיו כדי

"אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' ימותו" (טז, א)

על סיבת מיתתם של בני אהרן, מובא בגמרא (יומא נג ע"א): "לא מתו בני אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן". ומה הייתה ההלכה שהורו: "אף על פי שהאש יורדת מן השמים, מצוה להביא מן ההדיוט".

ובספר "מרגניתא טבא" (דבריו מובאים בספר ילקוט האורים) ביאר את הדברים, על פי מה שידוע מדברי חז"ל, שיש מצב שאדם חייב מיתה בידי שמים ובכל זאת הוא ניצל בזכות זרעו או בזכות הבנים הטובים העתידים לצאת הימנו, או שכבר נולדו לו, ועליו לחנכם ולהכשירם לעתיד הגדול הצפוי להם. ואם כן, תמוה, מדוע משמים המיתו את בני אהרן, הלא היה להם להינצל בזכות זרע הצדיקים שעתידי לצאת מהם?

אלא, מובא בגמרא, (עירובין סג ע"א), שיהושע מת בלא בנים, מפני שהורה הלכה בפני משה רבו. אם כן, מאחר וזהו ענשו של המורה הלכה בפני רבו, שהוא מת בלא בנים, גם לנדב ואביהוא לא היו אמורים להיות בנים, שהרי מורי הלכה בפני רבן היו, ולכן מתו בעצמם מיתה בידי שמים, כי לא היה זרע כשר שעתידי לצאת מהם שבכוחו להגן עליהם מפני המיתה.

"אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' ימותו" (טז, א)

אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גזויו (שבת קה, ב). ומדוע הקב"ה בעצמו עושה זאת ולא המלאכים? אלא רק הקב"ה יודע את האמת מדוע אדם בוכה, האם מצטער על הצדיק או אולי בגלל איזו סיבה פרטית שלו.

"אחרי מות שני בני אהרן" (טז, א)

נאמר בזוהר הקדוש, כי נדב ואביהוא עדיין היו למטה מעשרים שנה, ולפיכך נקראו "בני אהרן", כלומר בנים ברשות אביהם. אם כן, נשאלת השאלה: כיצד נענשו, והלא כלל הוא בידיו שאין מענישים לו לאדם מן השמים בטרם מלאכת לו עשרים שנה? ברם - אומר בעל "הדרש והעיון" - מדברי רבותינו בתלמוד (ברכות לא:): מסתבר (לפי הצ"ח שם), שקטן פיקח ובר דעת מופלג נענש אפילו לפני גיל עשרים. (לפיכך אמר עלי הכהן לשמואל בהיותו נער בן שנתיים, שהוא חייב מיתה - לפי שראה את גודל חכמתו).

זהו שאומר כאן הכתוב: "אחרי מות שני בני אהרן" - ואם תשאל: כיצד נענשו לפני גיל עשרים? הרי מיד משיב על כך הכתוב:

"בקרבתם לפני ה'" - מכיון שהיו גדולים בדעת ובמדרגה, עד שנתקרבו מאוד אל השם יתברך, לפיכך "וימותו" - אף כי אחרים בגילם עדיין אינם בני עונשין... (מעש"ת)

לעיי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אחרי

דהרי התורה חסה על ממונם של ישראל ואמאי השעיר המשתלח לעזאזל צייתה התורה שיהא שוה בדמים לשעיר השני, יכולין היו ליקח שעיר השוה בפחות אם ממילא הוא הולך לעזאזל.

ואפשר לרמוז על אלו האנשים, דכשבאים לבקש אצלם נדבה לדבר מצוה, אוחזין את מידת הקמצנות ונותנין הסכום הפחות ביותר, אך בדברי הבלי העולם הזה מפזרים הם הון רב, וזהו מרומז כאן בשני השעירים, באותו מידה שהאדם נותן לשעיר לעזאזל המרמז על הבלי העולם הזה, כך צריך ליתן על השעיר להשם המרמז על המצוות, והיינו שיתן האדם מהונו לכל דבר מצוה שבא לידו לכל הפחות באותו מידה שהוא נותן להנאותיו הגשמיים. (שיח יעקב יוסף)

"ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל" (טז, ח)

רבי שמשון רפאל הירש זצ"ל באר את ענין שעירי יום הכפורים, זה לה' וזה לעזאזל באופן הבא:

שעיר עזים אינו מסוגל, כידוע, לחשוב. אולם, הבה ננסה לצייר את מחשבותיו של השעיר לעזאזל, אלו היה חושב: "ראו נא את הקורה עמי ועם חברי! שנינו נולדנו באותו הכפר, ביחד גדלנו, וזה לצד זה יצאנו למרעה, אולם הוא אדוק ונבחר להיות לה', ואני נבחרתי לעזאזל.

"מה יצא לחברי מכך שנבחר לה'? הוא נשחט במהירות וכל האפשרויות נחסמו עבורו. ואני, לעומתו, עודני חי! ולא רק זאת, הביטו וראו: אותו אדם שעומד שם כבר מאתמול, ממתין במיוחד עבורי מיום האתמול, על מנת להוציא אותי לטיול מעניין... וגם גשר מיוחד בנו עבורי... עיני זוכות לראות עולם ומלואו, ואיני מסוגר לי בתוך ד' אמות כחברי האדוק".

תוך כדי הטיול עוצר השליח בעשרה מקומות ושליחים קבלו את פני האיש המשלח, והשעיר התענג על הכבוד הגדול שהוא זכה לו: כדי לפגוש בו על אם הדרך, לא התפללו אותם עשרה יהודים במנין ביום זה! "כל הטרחה המרובה הזו", המשיך לחשוב, "נועדה כדי שארגיש טוב... כמה חשוב אני בעיניהם ובעיני... כמה חבל שחברי האדוק לא זכה לכך..."

וכאשר מגיע השעיר לצלע ההר, נגלית למול עיניו התהום הפעורה והוא חושב לעצמו, "את... איזה נוף עוצר נשימה", ומפליט: "חבל שלא הצטיידתי במצלמה... חבל שחברי נפטר כבר ואינו יכול להבין את מה שהפסיד..."

ובזאת עדיין לא מסתיימות הנאותיו הגדולות לשון של זהורית נקשרת לקרניו והשעיר מאושר על הכתר המהודר שניתן בראשו... ואינו יודע שכל הפעולות הללו מובילות אותו אל העזאזל, ובעוד רגע קט, כאשר ידחף אותו השליח אחורנית אל התהום הנוראה ישברו בזו אחר זו כל עצמותיו... הוא יגיע אל השדים שבמדבר, לחלקו של הס"מ, ואלו חברו זכה להיות קרבן חטאת, דמו נשפך לפני ה' בקדש הקדשים!

תאור ציורי זה הוא בבואה למתרחש בעולמנו: מביט אדם אל חברו האדוק ואומר: ראו נא, שנינו גדלנו יחד ואנחנו שווים

לחזור לגדולתו לפי שלא היה יכול להוריד את אחיו מגדולתו מפני שכבר זכה בה, והדין הוא שאם אדם זוכה במעלה שנתנו לו שוב אין מורדין אותו ממנו, למוסרו לאחרים אא"כ מצאו בו פסול. לכן עשה תחבולה כדי שיהרגוהו וייכנס הוא תחתיו, אמר לאחיו: בא ואלמד אותך סדר העבודה, כי אין אתה עדיין רגיל בה, הלך והלביש אותו מלבוש אשה שנהגו ללבוש אז שהיה דומה קצת לבגדי כה"ג ונתן לו להתקרב למזבח בבגדים אלו ואמר לו: המתן כאן עד שאני אבוא. והלך ואמר לשאר הכהנים: כיצד העמדנו לזה כהן גדול שכזה, לכו וראוהו עומד ע"י המזבח בבגד אשה. (עיין מנחות קט, ב) כשבאו וראוהו הכהנים ביקשו להורגו, אמר להם שמעי: חכו כמה רגעים ואומר לכם שנים שלשה דברים. וסיפר להם כל העלילה, וכששמעו הכהנים כך ביקשו להרוג את חוניו על שזמם להרוג אחיו על לא עוול בכפיו, והלך וברח לאלכסנדריה, ושם אסף הרבה ריקים ובנה שם מזבח והתחיל להעלות קרבנות להשי"ת, אבל לא היה להם דין של קרבנות שהרי ציונו השי"ת: הישמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה כי אם אל המקום וכו'. וכל זה גרמה לו הגאווה הרעה.

וכששמעו חכמים כך שעשה כן אמרו אם בגלל השררה, שלא רצה בה ויותר עליה לטובת אחיו היה יכול לבוא לידי שפיכת דם אחיו, מי שכבר ירד לשררה עאכ"ו שלא יוכלו להורידו שלא יגרום רעה בגלל הקנאה.

"בזאת יבא אהרן אל הקדש" (טז, ג)

בזאת בגימטריא שפל ובגימטריא קדוש, והיינו שאמר הקב"ה לאהרן הכהן, דכדי לעבוד את השי"ת צריך שיהיה לאדם את שתי הבחינות, שיהיה שפל בדברים הנוגעים בינו לבין עצמו, אך בדברים הנוגעים כלפי שמיא צריך שיהיה ויגבה לבו בדרכי הקדושה. (שיח יעקב יוסף)

"בזאת יבוא אהרן אל הקודש" (טז, ג)

האמצעים שבידי ישראל לבטל גזירות רעות הם: צום - קול - ממון (ותשובה ותפילה וצדקה, מעבירין את רוע הגזירה), כל אחד מהם עולה למנין מאה שלושים ושב, ושלושתם ביחד עולים למנין ארבע מאות ושמונה - כמנין "זאת".

וזהו הרמז שבדבר: "בזאת" - בשלושת הדברים הללו: צום, קול, ממון, העולים למנין זאת - אפשר לבוא אל הקודש כדי לבטל גזירת רעות מעל ישראל.

זהו גם הרמז שבפסוק (תהלים כז, ג), "אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח", במלחמותיהם הקשות ביותר של שונאי ישראל נגדנו, הריני בוטח ב"זאת" - בשלושת הדברים צום, קול, ממון. (נחל קדומים)

"ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל" (טז, ח)

איתא בגמ' (יומא דף ס"ב ע"א) שני שעירי יום הכפורים מצותן שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים, לכאורה הוי תימה

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אחרי

ונראה דהנה לכאורה מהו מעלת יום הכפורים יותר מבכל השנה, והלא יוהכ"פ אינו מכפר אלא עם תשובה, וא"כ הוא הדין בכל עת בכל השנה מועיל תשובה. אך הנה יש עונות שאינם ידועים כלל לאדם שעשה אותם, ואינו יודע להתוודות עליהם ולהתחרט כראוי, ואלו החטאים אינם נמחלים במשך השנה יען לא שב עליהם בלב ונפש. אבל ביוהכ"פ גם עבירות הללו נמחלים כמו שאומרים בוידוי את הגלויים לנו ואת שאינם גלויים לנו לפניך הם גלויים וידועים, ולכן אחר שאמר הכתוב לטהר אתכם מכל חטאתיכם, חזר ואמר לפני ד' תטהרו, כלומר שגם העונות שהם רק לפני הש"ת הבוחן כליות ולב ואינם גלויים לנו, גם מהם נטהר כי על הכל ימחל ויסלח ביום הזה. (זרע קודש)

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל הטאותיכם לפני ה' תטהרו" (טז, ל)

בבית הכנסת שבראדין כבר סיימו תפילת נעילה של יום-הכיפורים ונותר מעט זמן עד לתפילת ערבית. ישבו המתפללים ושוחחו ביניהם שיחת-חולין. ראה זאת רבי בנימין, המגיד של ראדין, ונתעגמה נפשו עד מאוד, כי אחרי יום שלם של עבודת יום-כיפור כבר שוקעים לשיחה בטלה.

עלה רבי בנימין לבימה ואמר: אמשול לכם משל. כידוע, היו ברוסיה גזירות קשות נגד היהודים, שללו מהם את כל מקורות הפרנסה, הכל נאסר עליהם, ולא הייתה להם ברירה אלא לעסוק במסחר שחור. היו שם שתי עיירות יהודיות, שכל אחת מהן השתייכה למדינה אחרת, ושתייהן היו על הגבול, ובתווך שביניהן היה יער שנחשב לשטח הפקר. יהודי שתי העיירות היו מתגנבים באישון-לילה לתוך היער ומחליפים ביניהם סחורות, וכך הצליחו לעשות קצת לפרנסתם.

פעם אחת יצא יהודי אחד באמצע הלילה ועל גבו שק מלא סחורה ונכנס ליער, כדי שיוכל להעבירו בעסקת-חליפין עם יהודי מן העיירה השניה. מובן מאליו שהיה מפוחד וזהיר, וכל רשרוש ששמע עצר את נשימתו. לפתע ראה מרחוק שוטר. לבו עמד מלפעום. מיד הלך והשליך מעל שכמו את השק, שהשוטר לא יוכל לתפוס אותו ביחד עם הסחורה, והמשיך לצעוד כך, ללא הסחורה. אבל פלא בעיניו, הוא רואה שהשוטר מסתכל עליו, אבל הוא עומד כבול-עץ, ללא נוע. הוא מתקרב עוד יותר, והשוטר אינו זז ואינו מניע איבר. החליט היהודי, בוודאי זה איזה גולם או שיכור. אם כך, חושב הוא לעצמו, למה ישאיר את השק הפקר. חוזר הוא על עקבותיו, מרים את השק ושם אותו על שכמו וממשיך ללכת. עיניו אינן סרות מהשוטר, והשוטר ממשיך לעמוד באותו מצב, ללא תנועה, ממשיך הוא ללכת, הוא אפילו עבר כבר את השוטר, הוא כבר בטוח...

אבל לפתע, לאחר שעבר את השוטר מרחק מסוים, רואה הוא שהשוטר מתחיל ללכת אחריו. עכשיו כבר אין לו שום ברירה. הוא לא יכול לסלק את השק מעל גבו שהרי כבר נראה עם השק, לעצור אינו יכול כי השוטר הולך אחריו. מה לעשות? ממשיך הוא ללכת, והשוטר הולך אחריו ושותק. חושב היהודי, אולי בכל זאת לא קרה כלום. הוא הולך, השוטר הולך אחריו ושותק. מילא,

במראה ובקומה. הוא דווקא בחור כשרוני... כמה חבל עליו! מסכן שכזה... הלך לשיבה... מה יצא לו מכך?!!... ואני מאושר עד לב השמים! רכשתי השכלה וידע רב, אני משתכר בכל חדש משכורת עתק! כל מחמדי העולם פרושים לפני, הנוף שאני נחשף לו משכר ממש... טוב לי כל כך!!... אך הוא אינו יודע כי הדרך שהוא צועד בה מובילה אותו לרסוק עצמות, הוא הפוסע לעזאזל, ואלו חברו עולה ומתעלה לפסגות קדשה וטהר.

"השוכן אתם בתוך טמאותם" (טז, טז)

פעם אחת ישבו לפני המגיד מטוריסק הרבה אדמו"רים, ושאלו אותו למה מכנה הזוהר הק' השכינה הק' לאם. אמר להם תאמרו אתם, אמרו לי אנחנו רוצים לשמוע, אמר להם שהסדר בעולם היא כשהתינוק מלוכלך שהאב נותן התינוק להאם שתרחץ אותו ואחר שיהיה נקי אז יחבק וינשק אותו, אמנם האם אינה כן, רק אף כשהתינוק מלוכלך היא מחבקת ומנשקת אותו, וכמו כן השכינה, השוכן אתם בתוך טמאותם, מחבקת ומנשקת את הכנסת ישראל אף כשעדיין מלוכלכים הם, ועל כן נדמית לאם.

"וכיפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל" (טז, יז)

כמה טיפשים הם אותם עסקני-ציבור, שאינם דואגים כלל לתקן את עצמם ואת ביתם, בו בזמן שהם מבקשים לתקן את הכלל כולו. עסקנות שכזו אינה עשויה להצליח. תחילה צריך להיות "בעדו ובעד ביתו" ואז אפשר שיהיה גם "בעד כל קהל ישראל". במקרה ההפוך הרי הם ובתיהם מהווים פרצה לציבור וממילא אין כל תועלת בתיקונם...

"לפני ה' תטהרו" (טז, ל)

אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים (משנה סוף יומא) בשעה שרופא מטפל בחולה איננו שם לבו ליסוריו של החולה, כי אם עושה את כל הדרוש לרפואתו. אולם אם הרופא מטפל בבנו הוא, הריהו מבקש עצות ותחבולות כדי להפחית ככל האפשר את היסורים הכרוכים בטיפול הרפואי. השם יתברך, בתור אביהם של ישראל, מבקש גם הוא עצות, שכפרת עוונותינו לא תהיה כרוכה בעינויים ויסורים, ונתן לנו איפוא את היום הקדוש יום הכיפורים, שהוא מכפר על כל החטאים. הואיל "ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים", על כן נתן לנו אמצעי ריפוי קלים... (אהל יעקב)

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל הטאותיכם לפני ה' תטהרו" (טז, ל)

יש לדקדק למה כפל ואמר לטהר אתכם מכל חטאתיכם, ושוב אמר לפני ד' תטהרו?

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אחרי

זאת ועלו שניהם על החמור. עברה קבוצת אנשים ואמרה: תראו איזה אנשים אכזריים, שניים כאלה שמנים על חמור כזה רזה. כחוש וקטן" ירדו מהחמור והרימו אותו עליהם. והנה ראו כמה אנשים שאומרים זה לזה: "ראו, הנה שלושה חמורים..." כך זה כשאדם מתפעל מדיבורים, חובה עלינו להתחזק במעשינו ולא להתפעל משום דבר חיצוני, ואדרבא עלינו להיזהר מהחברה וסביבה קלוקלת ולהדבק בטובים, כדברי הרמב"ם. (קול יהודה)

"ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה'" (יה, ה)

מעשה שהיה אצל הגאון הצדיק רבי שמחה בונם ורנר זצ"ל. בשכונה שייסד, הלא היא שכונת "בתי ורנר" בשכונת "ל"מאה שערים" התגוררה ישישה אחת שזכתה והגיעה לגיל מופלג ביותר מאה ושש עשרה שנים. והנה קרב יום הכיפורים של אותה שנה. הישישה כבר הייתה חלושה ביותר. כמעט כל כוחותיה עזבוה. הלכו ושאלו אצל הרופא, האם מותר להניח לה לצום. מיהר הרופא לבדוקה וקבע בצורה החלטית ממש פיקוח נפש! אסור בתכלית להניח לה לצום! שמעה הישישה והגיבה בביטול רב: 104 שנים שאני צמה ביום הכיפורים והשנה לא אצום?! לא בא בחשבון! אצום כמו תמיד! לא שייך לשנות מאומה!

שמע רבי שמחה בונם ורנר והתלבט מה לעשות כאן. הרופא אוסר עליה את הצום. היא אכן ישישה מופלגת בשנים וסכנת פיקוח נפש היא ממש בעליל. מצד שני, היא מתנגד, היא מסרבת לקבל את הכרעת הרופא. ואולי מי יודע, אם תאכל אולי דווקא זה יזיק לה. הגע בנפשך! ישישה כה מופלגת שעברו עליה כדבריה כבר 104 תעניות של יום כיפורים כמה זה ישפיע עליה לרעה אם נכריח אותה לאכול! איזו עגמת נפש תהיה לה!...

אבל לבסוף מצא רבי שמחה בונם עצה נפלאה: האשה לא רק ישישה וחלושה הייתה אלא גם מאור עיניה כבר ניטל ממנה ולא הבחינה אף בין אור לחושך שלח לומר לה: יהי כדברייך! את תתעני ביום הכיפורים כמנהגך מימים ימימה. לא ניטול את הדבר הזה ממך. נרגעה הישישה ומלמלה דברי תודה על כך. ואולם, ביום הכיפורים, שעות אחדות בלבד לאחר שהאיר היום, בא רבי שמחה בונם לביתה של הישישה, ביחד עם כמה אנשים צעירים, וביזמתו הוציא אחד מהם שופר ותקע תקיעה, וכל האחרים עמדו וקראו את הקריאה: "לשנה הבאה בירושלים", כפי המנהג שתוקעים במוצאי יוה"כ"פ...

הישישה, שכאמור מאור עיניה כבר ניטל ממנה מפאת זאת לא יכלה עוד לחשב בדיוקנות חשבון של שעות, שמעה את הכל וקיבלה כי תם צום יום הכיפורים. הלכה ונטלה לפיה מעט משקה ואוכל והשביעה את נפשה כלאחר הצום בערב... כזו הייתה חרדתו של צדיק זה לנפש אחת מישראל, וכך הפליא בעצמה להחיותה! (שאל אביך ויגדך).

שילך, העיקר שהוא לא אומר כלום. כך עובר היהודי לאורך כל היער, והוא כבר מגיע אל העיירה השנייה, ואז לפתע צועק השוטר כנגדו: היי, יהודי, מה יש לך בשק?... פורץ היהודי בבכי מר ונואש: רשע מרושע, הלא ראית אותי כבר לפני שלושה קילומטר, למה נתת לי ללכת את כל הדרך הזו, כשלבי דופק והולם בחזקה וכתפי נשברות מכובד המושא? איך יכולת לתת לי ללכת שלושה קילומטר בבוץ ואתה כל הזמן שותק, ועכשיו תשלח אותי חזרה על עקבותי? סיים רבי בנימין המגיד ואמר: כך נראה יום-כיפור שלנו עם היצר-הרע. אנחנו באים ל"כל נדרי" והוא שותק. בשחרית הוא שותק, במנחה הוא שותק וגם בנעילה הוא שותק. והנה, עוד מעט כבר מתפללים ערבית, וברגע זה הוא מנתר ממקומו וקופץ עלינו והודף אותנו חזרה לאחור!... (שאל אביך ויגדך)

"כי נפש הבשר בדם הוא כי הדם הוא בנפש" (ז', יא)

רבי יוסף שלמה כהנמן, הרב מפוניבז', בהיותו באחד מביקוריו באמריקה, חלה ואושפז בבית חולים. במהלך הטיפול בו, נצרך לעירוי דם, אבל הוא סירב לקבל את העירוי, באמרו שגופו לא סובל דם אחר, בודאי לא דם של גויים. הבטיח לו הפרופסור, כי יערה לו דם של יהודים, ואז הסכים לפעולה. אלא שהפרופסור לא עמד בדבריו, והלך ולקח מנות דם מ"בנק הדם" של בית החולים. והנה, למרבה הפלא, גופו של הרב לא היה מסוגל לסבול זאת ופלט את הדם שהוערה לו. משראה זאת הפרופסור, הלך והשיג מנות דם של יהודים, ובפעם הזאת הדם נקלט בגופו ולא נפלט יותר. את המעשה הזה סיפר הפרופסור בעצמו, אשר לא היה יכול לפרשו אחרת אלא כנס ומופת. (שאל אביך ויגדך)

"את משפטי תעשו" (יה, ד)

"ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת" (שו"ע או"ח סימן א' סעיף א')

עלינו ללכת אחר חוקותיו של הקב"ה שנאמר "אם בחוקותי תלכו" ועוד "ללכת בהם" בלי שום לחץ חברתי, למרות שלחץ החברה זה אחד הדברים שמשפיעים על האדם ובכל מה שנעשה החברה תבקר תקניט ותיתן דעתה השלילית. מעשה שהיה פעם הלכו חתן וכלה ברחוב. החתן היה רכוב על החמור והכלה הולכת ברגל. עברו כמה בני אדם ואמרו: "איזה אדם אכזרי, הולך הוא רכוב על החמור ואשתו ברגל, אין לו רחמנות, איפה כבוד האשה?" ירד מהחמור ונתן לאשתו לרכב על החמור. הלכו כמה מטרים, והנה קבוצת אנשים באה, וגם הם דיברו: "איזו חוצפה, היא על החמור ובעלה הולך ברגל, אם כך היא עושה עכשיו מי יודע מה תעשה בעוד כמה שנים, בטח תרכב עליו וכו'". שמע זאת. הוריד את אשתו והלכו שניהם ברגל, והנה שוב כמה אנשים עוברים ואומרים: "איזה עולם, יש להם חמור והולכים ברגל, אנשים מוזרים" וכו'. שמעו